

Комісія з питань охорони праці підприємства: правові засади, функції та організація діяльності

Забезпечення належного рівня безпеки та здоров'я працівників на підприємстві значною мірою залежить від ефективної діяльності комісії з питань охорони праці.

Відповідно до статті 16 Закону України «Про охорону праці», така комісія створюється на підприємствах, установах і організаціях за рішенням трудового колективу. Її мета — забезпечити пропорційну участь працівників у вирішенні питань безпеки, гігієни праці та виробничого середовища.

Правові засади діяльності Комісії

Основні завдання, права та організацію роботи комісії регламентує **Типове положення про комісію з питань охорони праці підприємства**, затверджене наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 21 березня 2007 р. № 55 (далі – Типове положення). Це положення поширюється на підприємства будь-якої форми власності та виду діяльності.

Комісія є постійно діючим консультативно-дорадчим органом. Рішення щодо її створення, кількісного та персонального складу ухвалюється на загальних зборах (конференції) трудового колективу за поданням роботодавця та професійної спілки.

На основі Типового положення розробляється **Положення про комісію з питань охорони праці підприємства**, яке затверджується трудовим колективом. Комісія формується за принципом рівного представництва від роботодавця (спеціалісти з безпеки, гігієни праці та інших служб) та трудового колективу (профспілки або уповноважені найманими працівниками особи).

Основні принципи та завдання Комісії

Комісія працює на засадах взаємної поваги, довіри, рівноправності, відповідальності та дотримання законодавчих норм з охорони праці. Її основними завданнями є:

- захист законних прав і інтересів працівників у сфері охорони праці;
- аналіз стану безпеки та умов праці, розробка рекомендацій роботодавцю та працівникам щодо профілактики виробничого травматизму та професійних захворювань,;
- сприяння узгодженню позицій між роботодавцем і трудовим колективом у питаннях охорони праці;
- розробка пропозицій до колективного договору щодо покращення умов праці та контроль за їх виконанням;

- забезпечення соціального захисту потерпілих у разі виробничого травматизму.

Права Комісії

Комісія має право:

- звертатися до роботодавця, профспілкового комітету або іншого уповноваженого на представництво трудовим колективом органу, відповідних служб підприємства з пропозиціями щодо регулювання відносин у сфері охорони праці;
- створювати робочі групи з числа членів Комісії для розробки узгоджених рішень з питань охорони праці із залученням спеціалістів різних служб підприємства, фахівців експертних організацій, служб охорони праці органів виконавчої влади, страхових експертів, технічних інспекторів праці профспілок (на договірних засадах між роботодавцем та відповідною організацією);
- отримувати від працівників, керівників структурних підрозділів і служб підприємства та профспілкового комітету інформацію та мати доступ до документації, що є необхідною для виконання завдань, передбачених Типовим положенням;
- здійснювати контроль за дотриманням вимог законодавства з охорони праці безпосередньо на робочих місцях;
- аналізувати стан охорони праці на підприємстві та виконання колективних договорів;
- вільно пересуватися територією підприємства та проводити бесіди з працівниками щодо питань безпеки праці.

Організація роботи Комісії

Очолює комісію **голова**, якого обирають загальні збори трудового колективу (ним не може бути роботодавець). Також обираються **заступник голови** та **секретар** (останній може бути представником служби охорони праці).

Члени комісії виконують свої обов'язки на громадських засадах, але у разі залучення до перевірок можуть звільнятися від основної роботи із збереженням середнього заробітку.

Комісія працює за затвердженим планом (на квартал, півріччя або рік) та проводить засідання щонайменше раз на квартал. Засідання вважається правочинним, якщо присутні не менше половини членів від кожної сторони. У разі рівного розподілу голосів вирішальне слово залишається за головою комісії.

Рішення комісії оформлюється протоколом і має рекомендаційний характер. Якщо роботодавець не погоджується з рішенням, він повинен надати протягом 5 днів з дня одержання зазначеного рішення письмове аргументоване пояснення..

Щороку комісія звітує про свою роботу перед трудовим колективом. Загальні збори мають право вносити зміни до складу комісії або розпустити її у разі незадовільної діяльності.

Комісія з питань охорони праці є важливим механізмом забезпечення безпечних умов праці на підприємстві. Її діяльність сприяє зменшенню рівня виробничого травматизму, підвищенню відповідальності роботодавців та працівників за дотримання норм охорони праці, а також ефективному вирішенню спірних питань у цій сфері.

Сектор з питань охорони праці
Печерської районної в місті Києві державної адміністрації